

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI SUD U VELIKOJ GORICI
STALNA SLUŽBA U IVANIĆ-GRADU
10310 Ivanić-Grad, Športska 2

Poslovni broj Pn-26/2026-24

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Općinski sud u Velikoj Gorici, OIB: 32284739479, Stalna služba u Ivanić-Gradu, po sucu toga suda Jasni Grgurić u pravnoj stvari tužitelja Tomislava-Antona Zubaka iz Velike Gorice, Zvonimirova 22/II, OIB: 59515075146, protiv tuženika Republika Hrvatska, Ministarstvo pravosuđa, zastupana po zastupniku po zakonu - Općinskom državnom odvjetništvu u Velikoj Gorici, OIB: 85707330778, radi naknade štete, nakon održane javne glavne rasprave, zaključene 28. rujna 2026. u prisustvu tužitelja osobno te zamjenika DO Krešimira Baloga – ODO Velika Gorica, objavljene 8. listopada 2026.

p r e s u d i o j e

i

r i j e š i o j e

I.1. Nalaže se tuženiku Republika Hrvatska, Ministarstvo pravosuđa, zastupana po Općinskom državnom odvjetništvu u Velikoj Gorici, OIB: 85707330778, tužitelju Tomislavu-Antonu Zubaku iz Velike Gorice, Zvonimirova 22/II, OIB: 59515075146 platiti iznos od 2.600,00 EUR zajedno sa zakonskom zateznom kamatom po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi 1. srpnja iste godine, dok referentna stopa je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke počev od 8. listopada 2026. do isplate; u roku od 15 dana.

I.2. Odbija se tužitelj Tomislav-Anton Zubak iz Velike Gorice, Zvonimirova 22/II, OIB: 59515075146 s preostalim zatraženim iznosom od 4.036,58 EUR preko dosuđenog; kao neosnovanim.

II. Svaka stranka snosi svoje troškove ovog parničnog postupka.

III. Odbija se tužitelj s prijedlogom za preinačenje tužbe i tužbenog zahtjeva od 28. rujna 2026.

Obrazloženje

1.1. Tužitelj u tužbi navodi da je od 12. kolovoza 2013. do 14. veljače 2014. bio smješten u Zatvoru u Zagrebu, Odjel za psihosocijalnu dijagnostiku, a u kojoj sobi je konstantno boravilo 6-7 zatvorenika, a koja soba kvadraturom i kubikažom ne udovoljava propisanim uvjetima iz čl. 74 st. 3 ZIKZ-a. Rasvjeta je u sobi bila loša, na pola prozora je bio lim što je otežavalo čitanje i stvaralo veliki napor za oči. U vrijeme zatvorskih šetnji u trajanju od 2 sata nije bilo pristupa pitkoj vodi i sanitarijama čime su prekršena osnovna ustavna prava. Temperatura u sobi je ljeti bila neizdrživa, a zimi hladno zbog malog radijatora i provjetravanja sobe prilikom vršenja nužde u sobi. Tuširanje je bilo 2 puta tjedno. Tužitelj nije bio radno angažiran, iako je to želio te je bio smješten u nepušačkoj sobi, unatoč njegovoj ovisnosti o pušenju. Vrijeme za jelo je bilo oko 20 minuta u sobi. Zamjena posteljine i ručnika vršila se svakih 14 dana. Čistoću sobe su održavali zatvorenici s jednom litrom Sanitara, Čarlija i Dominola.

1.2. Od 14. veljače 2014. do 10. ožujka 2014. smješten je u Odjel dijagnostike gdje je bio u sobi površine 21 m², zapremnine 49 m³, zajedno sa 7-8 zatvorenika, a čime je soba bila prekapacitirana te ne odgovara propisima iz čl. 74 ZIKZ-a. Od 10. ožujka do 19. ožujka 2014. bio je smješten u prijemni odjel izdržavanja gdje je boravio u istoj sobi kako je naprijed opisano sa pet zatvorenika te je i ova soba bila prekapacitirana. Od 19. ožujka 2014. do 24. srpnja 2014. prebačen je na izdržavanje kazne u sobe 144 i 145 koje su sve površine 21m² i u kojima je bilo 6-7 zatvorenika, potom u sobu broj 146 koja opisom odgovara prethodnima i koja ne odgovara standardima iz čl. 74 ZIKZ-a. Za vrijeme izdržavanje kazne tuširanje se obavljalo jednom tjedno, bio je spriječen sudjelovati u radnoj jedinici, u par navrata je tražio zdravstveni pregled zbog problema sa prostatom što mu je bilo onemogućeno, odbijao je hranu zbog toga od 23. travnja do 23. svibnja 2014., ali mu unatoč tome nije osiguran pregled kod spec. urologa.

1.3. U zatvor u Bjelovaru je prebačen 24. srpnja 2014. Po dolasku je smješten u karantenu u sobu koja ne zadovoljava propisima, a potom u sobu površine 18,5 m² zapremnine 75,80 m³, u svim sobama na toalet bez ventilacije otpada 2m². Soba je bila vlažna, otpadala je žbuka, rasvjeta neonska i dnevno svjetlo slabo. Promjena posteljine se vršila kao što je ranije opisano, osuđenici su sami čistili sobu. Podjela hrane se vršila sa otvornih nehigijenskih kolica u prisutnosti zatvorskog psa, a u sobama nije bilo tople vode. Ukupno je u sobi bilo 6 osuđenika. Potom je od 30.7. do 19.11.2014. bio u sobi površine 7,86 m² i 39,71 m³ koju je dijelio s još jednim zatvorenikom, osvjetljenje je bilo slabo, a grijanje sobe je započelo u prosincu. Od 19. studenog 2014. do 24. studenog 2014. boravio je u sobi površine 6,77 m² sa otvorenim toaletom 1,5m², od 24. studenog 2014. do 31. prosinca 2014. u sobi površine 7,37 m², a nakon toga je sam u sobi u kojoj je bilo slabo osvjetljenje pa nije mogao čitati i nije imao gdje posuditi knjigu, nije radno angažiran, bio je 22 sata zaključan u sobi zbog navodne zabrane druženja.

1.4. Tijekom cijelog boravka podnio je velik broj pritužbi upravi, a sudac izvršenja na većinu nije odgovorio. Pučka braniteljica je prilikom kontrole 12. prosinca 2014. utvrdila da obroci hrane za vegetarijance ne dostižu propisanu kvalitetu i kriterije. Za vrijeme odbijanja hrane nije mu pružena liječnička skrb. Tužitelj se poziva na

pozitivne propise Republike Hrvatske i Konvencija te zaključuje da mu nije bilo osigurano najmanje 4m² i 10m³ smještajnog prostora, dnevno i umjetno svjetlo koje omogućuje čitanje i drugo vezano za čistoću, higijenu...Navodi da prekapacitiranost kaznionice na istog ostavlja trajne zdravstvene posljedice koje se manifestiraju u vidu pretrpljene štete, tj. povrede prava osobnosti u smislu potrebe za prostorom, svjetlom, privatnošću, a što je rezultiralo smetnjama u vidu deprimiranosti i tjeskobe radi čega podnosi tužbu za naknadu štete zbog duševnih boli.

1.5. Na održanoj raspravi 28. rujna 2026. povećao je tužbeni zahtjev na 10.000,00 EUR.

2.1. Tuženik u odgovoru na tužbu navodi da se ista u cijelosti osporava jer da su se tijekom boravka tužitelja u istražnom zatvoru te kasnije kao zatvoreniku primjenjivale odgovarajuće odredbe Zakona o kaznenom postupku o načinu izvršavanja istražnog zatvora, Pravilnik o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje istražnog zatvora i Zakona o izvršavanju kazne zatvora. Slijedom izloženoga navodi da je spomenutim propisima osobama koje se nalaze na izvršavanju istražnog zatvora i zatvora omogućen boravak na otvorenom najmanje 2 sata dnevno te da je telefoniranje s osobama po odobrenju suda posjete, prijem paketa, mogućnost praćenja TV programa, naručivanje hrane o trošku pritvorenika. Nadalje se navodi da je bio smješten u sobama zajedno sa 4-6 zatvorenika koje su imale 21,10 m², volumen 49,80m³ po 4 prozora ukupne površine 3,20 m² sa rasvjetom od 7,00 do 23,00 sati. Objekt zatvora nema blagovaonicu te svi konzumiraju hranu u sobama gdje se nalazi stol sa dvije klupe. Zatvorenicima je u sobama omogućeno pranje jer imaju dostupnu hladnu i toplu pitku vodu, rublje i posteljina pere se svakih 15 dana, higijenu sobe održavaju zatvorenici kojima se daju sredstva. Temperatura zraka u sobama se regulira centralnim grijanjem, ljeti se omogućava korištenje ventilatora jer nema klime. Zatvorenicima je svakodnevno bio omogućen odlazak kod zatvorskog liječnika, svakodnevni boravak na svježem zraku po 2 sata. Stoga navodi tužbe stanju i opremljenosti ne odgovaraju ne odgovaraju realnom stanju. Nadalje se poziva na obrazloženje odluke Ustavnog suda RH od 3. ožujka 2011., a iz čega proizlazi da tužitelju nije bilo povrijeđeno ljudsko dostojanstvo zbog napučenosti zatvora i zbog neosiguravanja humanih uvjeta. Stoga predlaže tužbu i tužbeni zahtjev u cijelosti odbiti.

2.2. Tuženik se je protivio povećanju tužbenog zahtjeva na 10.000,00 EUR.

2.3. Odlučujući o navedenom utvrđeno je da se u konkretnom slučaju radi o okolnostima propisanim odredbom čl. 190. Zakona o parničnom postupku (NN 53/91., 91/92., 112/99., 129/00., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 96/08., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11. - službeni pročišćeni tekst, 25/13., 89/14., 70/19., 80/22., 114/22., 155/23., 146/25. – dalje u tekstu ZPP) temeljem kojeg je utvrđeno da tužitelj može preinačiti, dakle povećati, tužbu do zaključenja prethodnog postupka. Budući da se je odmah nakon što je tužitelj preinačio tužbu, tuženik protivio utvrđuje se da se ne prihvaća preinaka tužbe. Uslijed svih naprijed navedenih okolnosti.

3. Kod ovog suda donesena je dana 28. siječnja 2021. presuda posl. broj Pn-209/2015-43 kojom je tužitelj odbijen i cijelosti sa svojim tužbenim zahtjevom, a koju presudu je potvrdio Županijski sud u Puli-Pola broj GŽ-419/2021-2 od 24. srpnja 2021.

4. Tužitelj je podnio ustavnu tužbu te je Ustavni sud Republike Hrvatske Odlukom broj U-III-1491/2021 od 5. ožujka 2026. ukinuo sve naprijed navedene odluke sudova te predmet vratio na ponovno suđenje, ali samo u dijelu koji se odnosi

na utvrđivanje okolnosti povrede odredbe članaka 23. stavka 1. i 25. stavka 1. Ustava te članka 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97 ., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02, 1/06. i 13/17 .; u daljnjem tekstu: Konvencija); a sve navedeno konkretno vezano uz uvjete u zatvorima, a osobito površinu stambenog prostora koja je tužitelju bila na raspolaganju, kvalitetu istog te veličinu i odvojenost sanitarnog čvora od životnog prostora i prostora za obroke. U ostalom dijelu, presuda nije ukinuta.

U spomenutoj Odluci se navodi:

"U konkretnom slučaju Ustavni sud ocjenjivao je ustavnu tužbu s aspekta istaknutih odredbi članaka 23. stavka 1. i 25. stavka 1. Ustava te članka 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97 ., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02, 1/06. i 13/17 .; u daljnjem tekstu: Konvencija).

Članci 23. stavak 1. i 25. stavak 1. Ustava u mjerodavnom dijelu glase:

"Članak 23.

Nitko ne smije biti podvrgnut bilo kakvu obliku zlostavljanja.

"Članak 25.

Sa svakim se uhićenikom i osuđenikom mora postupati čovječno i poštivati njegovo dostojanstvo.

Članak 3. Konvencije glasi:

"Članak 3.

ZABRANA MUČENJA

Nitko ne smije biti podvrgnut mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni."

9. Ustavni sud ocjenjuje da prigovori podnositelja na temelju članaka 23. stavka 1. i 25. stavka 1. Ustava te članka 3. Konvencije otvaraju pitanje jesu li uvjeti podnositeljevog boravka u zatvorskim ustanovama bili u skladu sa zahtjevom zabrane zlostavljanja propisane člancima 23. stavkom 1. i 25. stavkom 1. Ustava i člankom 3. Konvencije odnosno jesu li utvrđenja sudova iz postupka koji je prethodio ustavnosudskom postupku bila u skladu s ustavnim i konvencijskim zahtjevima zabrane zlostavljanja.

1) Uvjeti u zatvoru

a) Načelna stajališta

10. U članke 23. i 25. Ustava te u članak 3. Konvencije ugrađena je zabrana mučenja kao jedna od temeljnih vrijednosti demokratskog društva. Navedenim člancima potpuno se zabranjuje mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje neovisno o okolnostima i ponašanju žrtve (usp. s predmetima Europskog suda za ljudska prava /u daljnjem tekstu: ESLJP/ Labita protiv Italije CVvJ, br. 26772/95, S 119., presuda od 6. travnja 2000.; i Lonić protiv Hrvatske, br. 8067/12, S 67., presuda od 4. prosinca 2014.).

10.1. Da bi trpljenje i poniženje koji su povezani s nekim oblikom kažnjavanja mogli doći u domašaj navedenih odredaba Ustava odnosno Konvencije, moraju nadilaziti stupanj trpljenja ili poniženja koji je u takvim slučajevima neizbježan. Međutim, država je dužna osigurati provedbu ovih mjera u uvjetima u kojima se poštuje ljudsko dostojanstvo i u kojima način i metoda izvršenja mjere ne izlažu osobu nad kojom se primjenjuju takvoj nelagodi ili trpljenju čiji bi intenzitet prelazio neizbježnu razinu, inherentnu lišenju slobode i boravku u zatvoru (v. odluke Ustavnog suda brojeva UllBi-890/2012 od 4.

svibnja 2016. /"Narodne novine" broj 54116./; 13111-5725/2016 od 19. prosinca 2017. /"Narodne novine" broj 8/18./).

10.2. Mjerodavna načela i standarde za ocjenu prenapučenosti zatvora koje je ESLJP iznio u predmetu *Muršić protiv Hrvatske* CVvI (br. 7334/13, SS 136. - 141., presuda od 20. listopada 2016.) mogu se sažeti kako slijedi:

- 1) potvrđen je standard od 3 m² površine po zatvoreniku u prostoriji u kojoj boravi više zatvorenika;
- 2) površina prostorije koja je manja od 3 m² po zatvoreniku smatra se nedostatkom osobnog prostora koja ima za posljedicu čvrstu pretpostavku povrede članka 3. Konvencije;
- 3) oborivost čvrste pretpostavke povrede članka 3. Konvencije moguća je uz kumulativno ispunjenje sljedećih čimbenika:
 - (a) smanjenja potrebnog minimalnog osobnog prostora od 3 m² su kratka, povremena i minimalna;
 - (b) takva smanjenja su popraćena dovoljnom slobodom kretanja izvan sobe i prikladnim aktivnostima izvan sobe;
 - (c) podnositelj zahtjeva smješten je u ustanovi koja se, općenito gledano, smatra primjerenom ustanovom za lišenje slobode i ne postoje drugi otegotni aspekti uvjeta njegovog boravka u zatvoru;
- 4) u slučajevima u kojima se radi o zatvorskoj sobi 3 - 4 m² osobnog prostora po zatvoreniku - prostorni čimbenik snažno utječe na ocjenu prikladnosti uvjeta boravka u zatvoru. U takvim će se slučajevima povreda članka 3. Konvencije utvrditi samo ako je prostorni čimbenik povezan s drugim aspektima neodgovarajućih fizičkih uvjeta boravka u zatvoru koji se, posebice, odnose na pristup vježbama na otvorenom, prirodnom svjetlu i zraku, dostupnost ventilacije, prikladnost sobne temperature, mogućnost privatnog korištenja nužnika, te usklađenost s osnovnim zdravstvenim i higijenskim zahtjevima;
- 5) za ocjenu prikladnosti uvjeta boravka u zatvoru u slučajevima u kojima se radi o zatvorskoj prostoriji s više od 4 m² osobnog prostora u kojem boravi više zatvorenika, a pitanje osobnog prostora se ne ističe, ostali aspekti fizičkih uvjeta u zatvoru se ispituju.

10.3. I drugi aspekti uvjeta u zatvorskim ustanovama, pored pitanja prenapučenosti, mogu biti bitni za procjenu sukladnosti s člancima 23. i 25. Ustava i člankom 3. Konvencije. Čimbenici koji se ocjenjuju mogu biti pristup vježbi na otvorenom, prirodno svjetlo ili zrak, dostupnost ventilacije, prikladnost grijanja, mogućnost privatne uporabe nužnika i sukladnost s osnovnim higijenskim zahtjevima (usp. s *Aden Ahmed protiv Malte*, br. 55352/18, S 88., presuda od 23. srpnja 2013., i *Lonić protiv Hrvatske*, navedeno, S 71.).

10.4. Kod predmeta o navodnim neprikladnim uvjetima u zatvoru ne može se strogo primjenjivati načelo *affirmanti incumbit probatio* (onaj koji nešto navodi mora dokazati taj navod), jer u takvim slučajevima samo državna tijela imaju pristup informacijama kojima se mogu potvrditi ili pobiti navodi o neprikladnim zatvorskim uvjetima. Stoga bi se podnositelji zahtjeva mogli suočiti s poteškoćama u dokazivanju prigovora povezanog s uvjetima u zatvoru. Unatoč tome, od podnositelja se ipak očekuje da dostave detaljan opis činjenica na koje prigovaraju i da pruže u najvećoj mogućoj mjeri nekakve dokaze koji potkrepljuju njihove prigovore (usporedi s *Visloguzov protiv Ukrajine*, br. 32362/02, S 45., presuda od 20. svibnja 2010.; i *Lonić protiv Hrvatske*, navedeno, S 72.).

11. O neuračunavanja sanitarnog čvora u ukupnu površinu sobe ESLJP se u presudi Muršić protiv Hrvatske, navedeno S 114. pozvao na metodologiju Europskog odbora za sprečavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, Committee for the Prevention of Torture (u daljnjem tekstu: CPT).

Mjerodavni dio presude Muršić protiv Hrvatske o neuračunavanje sanitarnog čvora u ukupnu površinu sobe glasi:

"114. Konačno, Sud smatra kako je važno pojasniti metodologiju za izračun minimalnog osobnog prostora stavljenog na raspolaganje zatvoreniku u smještaju u kojem boravi više zatvorenika da bi mogao izvršiti procjenu temeljem članka 3. Sud smatra, na temelju metodologije CPT-a o tom pitanju, da se sanitarni čvor unutar sobe ne smije uračunati u ukupnu površinu sobe (vidi prethodni odlomak 51.). S druge strane, izračun raspoložive površine u sobi treba uključivati prostor koji zauzima namještaj. Ono što je bitno u ovoj procjeni je to jesu li se zatvorenici mogli normalno kretati unutar sobe (vidi, na primjer, naprijed citirane predmete Ananyev i drugi, odlomci 147.-148.; i Vladimir Belyayev, odlomak 34.).

b) Primjena načelnih stajališta na konkretan predmet

a) Uvjeti u Zatvoru u Zagrebu (Centru za dijagnostiku)

12. Ustavni sud primjećuje da je podnositelj u tužbi prvostupanjskom sudu naveo da je od 12. kolovoza 2013. do 14. veljače 2014. bio u istražnom zatvoru Zatvora u Zagrebu, nakon čega je od 14. veljače do 10. ožujka 2014. boravio u Zatvoru u Zagrebu (Centru za dijagnostiku). Od 10. do 19. ožujka 2014. boravio je u Zatvoru u Zagrebu u prijemnom odjelu izdržavanja nakon čega je od 19. ožujka do 24. srpnja 2014. prebačen na izdržavanje kazne u Zatvor u Zagrebu.

12.1. Prvostupanjski sud utvrdio je (vidi točku 4.4. obrazloženja ove odluke) da je podnositelj "povremeno boravio u zatvorskim sobama u kojima je površina u m^2 , odnosno u m^3 bila manja od površine propisanom čl. 3. Konvencije (...) i to u zatvoru u Zagrebu gdje je sobu od $21m^2$ dijelio ponekad sa 5-6 osoba", međutim da "nije utvrđeno da bi kod tužitelja došlo do povrede prava osobnosti jer nije utvrđeno da bi kod istoga u vrijeme boravka u Zatvoru u Zagrebu (...) nastupila tjelesna ozljeda, niti je dokazano da bi mu bilo čime za vrijeme njegovog boravka tamo bilo narušeno zdravlje." Drugostupanjski sud prihvatio je utvrđenja prvostupanjskog suda. Međutim, iz obrazloženja prvostupanjske presude nije razvidno u kojem točno razdoblju je podnositelj boravio u Zatvoru u Zagrebu (Centru za dijagnostiku).

12.2. Ustavni sud izvršio je uvid u dopis Uprave za zatvorski sustav Centar za dijagnostiku u Zagrebu Od 8. rujna 2017. (listovi 73 - 75 prvostupanjskog spisa) u kojem je navedeno da je podnositelj u Centru za dijagnostiku boravio Od 12. studenoga do 4. prosinca 2015. Iz obrazloženja prvostupanjske presude proizlazi (vidi točku 4.2. obrazloženja odluke) da je podnositelj u Centru za dijagnostiku bio smješten u sobi površine $21,10 m^2$ sa još 5 ili 6 zatvorenika u kojoj je sanitarni čvor je odvojen Od sobe zidom visine 180 cm.

12.3. Ustavni sud stoga utvrđuje da se podatci koje je podnositelj naveo u tužbi prvostupanjskom sudu a koji se odnose na razdoblje boravka u Zatvoru u Zagrebu (Centru za dijagnostiku) razlikuju Od podataka koji su navedeni u dopisu Uprave za zatvorski sustav Centar za dijagnostiku u Zagrebu Od 8. rujna 2017. Nadalje, iz obrazloženja prvostupanjske presude, a ni iz dostavljenog dopisa Uprave za zatvorski sustav Centar za dijagnostiku u Zagrebu Od 8. rujna 2017. nije moguće utvrditi podatke o tome u kojoj je točno zatvorskoj sobi podnositelj boravio i koje je

površine bila zatvorska soba umanjena za površinu sanitarnog čvora te s koliko zatvorenika je tijekom određenog broja dana boravio u zatvorskoj sobi.

Slijedom navedenog Ustavni sud nije u mogućnost utvrditi koliko su trajala razdoblja u kojima je podnositelj imao na raspolaganju manje Od 3 m² odnosno je li se radilo o duljim razdobljima koja bi predstavljala per se povredu ustavnog/konvencijskog prava zbog nedostatka osobnog prostora (usporedi s Muršić, navedeno, SS 151. - 153.; usporedi suprotno, primjerice broj: U-111-2798/2016 Od 17. rujna 2020., točka 12.2.; U111-5260/2016 Od 12. studenoga 2020. /www.usud.hr/).

13. Ustavni sud također ističe da prema ustaljenoj praksi Ustavnog suda iz odluke broj: U-111-4182/2008 Od 17. ožujka 2009. ("Narodne novine" broj 38/09.) istražni zatvorenici imaju pravo na zaštitu po ZIKZ-u te se gore iznesena stajališta mutatis mutandis primjenjuju i na osobe koje se nalaze u istražnom zatvoru

b) Uvjeti u Zatvoru u Bjelovaru

14. Podnositelj je u tužbi prvostupanjskom sud naveo da je Od 24. srpnja 2014. do 3. veljače 2015. boravio u Zatvoru u Bjelovaru.

14.1. Prvostupanjski sud utvrdio je (vidi točku 4.3. obrazloženja odluke) da "iz dopisa Uprave za zatvorski sustav Zatvora u Bjelovaru proizlazi da je tužitelj bio u toj ustanovi Od 12.08.2013. do 12.08.2015. Opisuju se smještajni uvjeti, zatvoreničke sobe, obroci te šetnja na otvorenom, grijanje te se sumarno zaključuje da je u toj Ustanovi tužitelj ostvarivao 5,42m² i 20,98 m³ prostora, da je neprekidno imao sanitarni čvor ..."

14.2. Ustavni sud izvršio je uvid u dopis Ministarstva pravosuđa, Uprave za zatvorski sustav, Zatvora u Bjelovaru Od 6. listopada 2017. (listovi 99 - 105 prvostupanjskog spisa) u kojem je navedeno da je podnositelj Od 24. srpnja 2014. do 3. veljače 2015. boravio u Zatvoru u Bjelovaru. Nadalje, iz dopisa Zatvora u Bjelovaru Od 6. listopada 2017. također je moguće utvrditi razdoblja u kojima je podnositelj boravio u pojedinim sobama, površinu tih soba i broj zatvorenika s kojima je boravio.

Stoga je Ustavni sud utvrdio da je podnositelj:

- od 24. do 30. srpnja 2014. boravio u sobi površine 20,94 m² sa još 5 zatvorenika, - od 31. srpnja do 13. studenoga 2014. boravio u sobi površine 9,81 m² sa još 1 zatvorenikom,
- od 14. do 19. studenoga 2014. boravio sam u sobi površine 9,81 m²,
- od 20. do 24. studenoga 2014. boravio sam u sobi površine 8,95 m²,
- od 25. studenoga 2014. do 1. siječnja 2015. boravio u sobi površine 9,37 m² sa još 1 zatvorenikom,
- od 2. do 17. siječnja 2015. boravio sam u sobi površine 9,37 m²,
- od 18. siječnja do 3. veljače 2015. boravio u sobi površine 9,81 m² sa još 1 zatvorenikom.

14.3. Također u dopisu Zatvora u Bjelovaru od 6. listopada 2017. navedeno je:

"Svaka soba ima sanitarni čvor i dostupnu pitku vodu"

14.4. Međutim, iz dostavljenih podataka nije moguće utvrditi, a niti je to utvrdio prvostupanjski sud, kolika je površina sanitarnog čvora, slijedom Čega nije moguće utvrditi točnu površinu koju je podnositelj imao na raspolaganju nakon oduzimanja površine sanitarnog čvora (v. točku 11. ove odluke). Također, nije moguće utvrditi da li je sanitarni čvor u potpunosti (vratima i zidom do stropa) odvojen od ostatka sobe, o čemu u konkretnom slučaju ovisi ocjena uvjeta boravka u toj kaznenoj ustanovi.

15. Ustavni sud ponavlja da kada se utvrdi da je zatvorenik imao na raspolaganju osobni prostor veličine između 3 m² i 4 m² (i više od 4 m²) tada je potrebno razmotriti (ne)prikladnost drugih aspekata fizičkih uvjeta boravka u zatvoru prilikom procjene na temelju članaka 23. i 25. Ustava, odnosno članka 3. Konvencije (usporedi s predmetom ESLJP-a Muršić protiv Hrvatske, navedeno, S 139.; v. točku 10.2. ove odluke i rješenja, pod 4) i 5). Čimbenik prostora, iako važan čimbenik u ocjeni Suda, mora biti povezan s drugim aspektima neprikladnih fizičkih uvjeta pritvora kako bi predstavljao povredu članka 3. (vidi predmet ESLJP-a Muršić protiv Hrvatske, navedeno, S 139). U takvim će se slučajevima povreda članka 3. Konvencije utvrditi samo ako je prostorni čimbenik povezan s drugim aspektima neodgovarajućih fizičkih uvjeta boravka u zatvoru koji se, posebice, odnose na pristup vježbama na otvorenom, prirodnom svjetlu i zraku, dostupnost ventilacije, prikladnost sobne temperature, mogućnost privatnog korištenja nužnika, te usklađenost s osnovnim zdravstvenim i higijenskim zahtjevima.

16. Ustavni sud upućuje i na presudu Mafalani protiv Hrvatske (br. 3646/17, S 17., presuda od 21. svibnja 2024.); (v. Ulil-4212/2019, 13111-4213/2019 od 26. rujna 2024., toč. 16.1. odluke i rješenja) u kojoj je zauzeto stajalište da u slučaju kada podnositelj boravi u ćeliji u kojoj se obroci konzumiraju u neposrednoj blizini samo djelomično odvojenih sanitarnih čvorova, sama ta činjenica ne dovodi do zaključka da su uvjeti smještaja bili nečovječni i ponižavajući ukoliko se u istoj ćeliji uz podnositelja nalazio samo 1 zatvorenik.

17. Slijedom navedenoga, a s obzirom na to da u postupku koji je prethodio ustavnosudskom postupku nisu utvrđeni svi elementi na temelju kojih bi se mogli ispitati kriteriji i standardi prikladnosti uvjeta boravka u zatvoru iz predmeta Muršić protiv Hrvatske (vidi točku 10.2. ove odluke), i to posebice s obzirom na površinu prostora u kojima je podnositelj boravio, kao i ostale uvjete na koje je prigovorio, i potom na temelju tih utvrđenja procijeniti sukladnost s člancima 23. i 25. Ustava i člankom 3. Konvencije te utvrditi odgovarajuću zadovoljštinu, valjalo je na temelju članaka 73. i 76. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99199., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) u pobijanom dijelu ukinuti osporene presude i predmet vratiti na ponovno odlučivanje.

Pri tome se ističe da je u ponovljenom postupku, nakon što se ispituju i utvrde kriteriji za ocjenu prikladnosti uvjeta boravka u zatvoru iz predmeta Muršić protiv Hrvatske, navedeno, sud se prilikom ispitivanja odgovarajućeg iznosa zadovoljštine dužan voditi računa o visini naknade koju je u sličnim predmetima zbog povrede članka 3. Konvencije dosuđivao ESLJP (v. odluke Ustavnog suda broj: U-111-2233/2018 od 15. rujna 2022. (iznos od 6.000,00 kn nedostatan), broj: U-111-1675/2018 od 26. listopada 2022., 8.000,00 kn nedostatan). Pritom će uzeti u obzir i mjerila ustanovljena u praksi ESLJP-a koja se odnose na visinu naknade koju ESLJP smatra primjerenom u domaćem postupku (v. predmet ESLJP-a Cocchiarella protiv Italije cvvl, br. 64886/01, SS 65. - 107. i S 139., presuda od 29. ožujka 2006.). Naime, iznosi naknada koje dosuđuju domaći sudovi mogu biti niži od onih koje uobičajeno dosuđuje ESLJP, ali samo pod uvjetom da nisu nerazumni u usporedbi s naknadama koje je ESLJP dosudio u predmetima koji su se ticali sličnih situacija (v. predmet Cocchiarella, navedeno, S 105.).“

4.1. Tijekom ponovljenog dokaznog postupka izvršen je uvid i pročitana je dopis Općinskog državnog odvjetnika iz Velike Gorice priložima tj. odgovor na zahtjev za

mirno rješenje spora (list 10-18 spisa), dopis Uprave za zatvorski sustav Centra za dijagnostiku u Zagrebu od 8.9.2017. (list 73-75 spisa), preslika zdravstvenog kartona Tomislava-Antona Zubaka (list 77-87 spisa), dopis Zatvora u Bjelovaru od 6.10.2017. i priložima tj. pritužbama tužitelja te odgovorima na iste (list 99-159 spisa), očitovanje Zatvora u Bjelovaru Ministarstvu pravosuđa od 25.8.2014. s priložima (list 157-177 spisa), dopis Ministarstva pravosuđa Uprave za zatvorski sustav od 17.2.2015. s priložima tj. pritužbama i izvješćima (list 178-194 spisa), Rješenje Županijskog suda u Bjelovaru od 24.9.2014. (list 195-197 spisa), zdravstveni karton tužitelja iz Zatvora u Bjelovaru (list 198-206), obavijest pučkom pravobranitelju s priložima (list 207-211 spisa), dopis Centra za dijagnostiku u Zagrebu od 6.11.2017. (list 218-219 spisa), ispitani su svjedoci Ivica Luketić, dr. Ružica Sito i Goran Umičević te je dopunski saslušan tužitelj.

4.2.Svjedok Ivica Luketić, zaposlenik Centra za dijagnostiku Zatvora u Zagrebu navodi da su u Centru za dijagnostiku dobili tužbu koja se odnosi na period konca 2015. god. pa je on pretpostavio da se ovaj postupak vodi po toj tužbi i zato se dopis koji je prethodno poslao sudu odnosi na spomenutu tužbu. Nakon što je upoznat da se u ovom postupku vodi parnica vezano uz boravak tužitelja u odjelu dijagnostike od 14.2.2014. do 10.3.2014. navodi da u Centar za dijagnostiku dolaze svi zatvorenici u RH gdje se boravi relativno kratko, do 30 dana, a nakon čega se zatvorenici upućuju u pojedine kaznionice i zatvore na izdržavanje kazni. Sobe u kojima zatvorenici borave imaju 21,10 m² ili 49,80 m³, a u kojima boravi 5-7 zatvorenika. Naime, velika je fluktuacija ljudi tako da dnevno dokazi ili odlazi po 10-tak osoba, a ovisno o broju zatvorenika ponekad se u sobe dodaju ili oduzimaju kreveti. Svaka soba ima 4 prozora koje zatvorenici mogu otvarati prema potrebi. Pored kreveta od namještaja u sobi je ormar, stol i dvije klupe, a po potrebi se mogu dodavati i stolci te TV prijamnik. U sklopu sobe je sanitarni čvor u kojem se nalazi WC čučavac, umivaonik s toplom i hladnom vodom koja se može stalno koristiti i ogledalo te je od sobe odijeljen zidom visine 1,80 m i tzv. leptir vratima. Pored navedenog, zatvorenici imaju određene mogućnosti drugih sadržala: dva puta tjedno imaju pravo na tuširanje te imaju, ukoliko zatraže posuđivati knjige u čitaonici svakih 15 dana, mogućnost odlaska u dnevni boravak 2 ili 3 puta tjedno otprilike po sat vremena, mogućnost razgovora s dušobrižnikom, odlaska na mise, prisustvovanje kulturnim zbivanjima. Nadalje je omogućen kontakt sa obitelji i to osobni kontakt kroz posjete i to dva puta mjesečno po 1 sat, ako je otac mlt. djece onda svaki tjedan po jedan sat, te mogućnost telefonskog kontakta sa članovima obitelji 10 minuta tjedno, a sa odvjetnicima i tijelima za zaštitu ljudskih prava i sličnim ustanovama neograničeno. U ustanovi je boravak zatvorenika podređen je administrativnim aktivnostima tj. razgovorima sa socijalnim razgovorima, psihologom, pravnikom, liječnikom opće prakse, a radi donošenja prijedloga pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora i prijedloga kaznionice gdje će se izvršavati kazna. U odnosu na prehranu, odgovara da je organizirano na način da su 3 obroka dnevno redovito, a po zahtjevu zatvorenika i četvrti obrok jer njih unaprijed odobrava liječnik. Jelovnici su oglašeni unaprijed, jede se u zatvoreničkoj sobi gdje se obrok nosi svakom zatvoreniku, a prema normativima od 3 do 3500 kalorija dnevno za svakog zatvorenika. Pored navedenog postoji i prodavaonica tzv. kantina u kojoj zatvorenici mogu kupiti hranu. Što se tiče higijene zatvorenici moraju održavati osobnu higijenu i higijenu svoje sobe i za to dobivaju razna sredstva, a institucija organizira veće čišćenje u smislu deratizacije i dezinsekcije i sl. Nadalje odgovara da prilikom dolaska zatvorenika u instituciju, isti budu najprije usmeno upućeni u to koja su njihova prava tj. da mogu eventualno prijaviti nedostatke ili svoje zahtjeve, a uručuje im se i knjižica s uputstvima tj. Priručnik o pravima zatvorenika. U kasnijem periodu kojega je

pregledao u službenim evidencijama nije uočio da bi se tužitelj žalio ili podnosio bilo kakve pismene ili usmene prigovore, a nije mu poznato da bi podnosio u periodu od 14.2. do 10.3.2014. Na pitanje punomoćnika tužitelja da li je u tom periodu zatvorenici bilo omogućeno korištenje rekreacije i dnevnog boravka, odgovara kako je siguran da je bilo omogućeno korištenje dnevnog boravka, a što se tiče rekreacije u sportskoj dvorani ne zna jer se ne sjeća od kada je točno na snazi odluka o korištenju te dvorane. Dodaje da postoji točan raspored u tjednu kada zatvorenici mogu biti u dnevnom boravku, ali se to često poklapa sa dnevnim boravkom na zraku pa onda često zatvorenici biraju boravak na zraku. Naime, sve je podređeno dijagnostičkoj obradi koja je od 8 do 16 sati, a nakon toga se tek mogu upražnjavati sve druge pogodnosti pa za to u principu ostane malo vremena, ali je obavezan boravak na zraku tj. ponuda ako žele. Na daljnje pitanje odgovara da zatvorenici imaju u sobi stol ili dvije klupe gdje mogu jesti, ali mogu jesti i na krevetima ukoliko žele jer im je omogućeno vrijeme kada imaju pravo na mirno konzumiranje obroka. Na pitanje tužitelja da li je bilo kada bio u kuhinji kada se pune porcije za ručak ili večeru, odgovara da nije i ne smije tamo biti. Na daljnje pitanje da li je vidio da netko dobiva više, a netko manje hrane odgovara da nije zamijetio, a isto tako tužitelj se nikada nije niti žalio na spomenuto. Pojašnjava da zatvorenici dobivaju hranu na pladnju u zdjelicama i to ne po imenu, već onoliko porcija koliko ih ima u sobi. U 17 godina rada u toj službi još nikada nije dobio takvu pritužbu na hranu. Nije mu poznato koliko je posebnim propisima utvrđeno kao minimum prostora za svakog zatvorenika, ali se kod smještaja vodi računa da budu zatvorenici ravnomjerno smješteni po sobama tj. ih ne bude previše. Dodao bih da je vrlo teško unaprijed odrediti kojeg zatvorenika smjestiti u koju sobu jer o njima ne znaju ništa pa tek kad dođu u određenu sobu po njihovu zahtjevu se premještaju u drugu sobu. No, nastoji se odvojiti pušače od nepušača i sl. Na pitanje tužitelja tko određuje koji će od zatvorenika ići na koju priredbu, odgovara da postoji jedna ploča pored telefona gdje se zatvorenici mogu prijaviti za što su zainteresirani, a pravosudni policajci sastavljaju listu i odlučuju tko će ići na koju. Zatvorenici imaju mogućnost pismeno mi se obratiti i zatražiti npr. razgovor sa dušobrižnikom i odlazak na misu, ali nije primijetio da bi tužitelj spomenuto zatražio. Na pitanje suda odgovara da u vremenskom periodu kada je tužitelj bio u odjelu moguće da je kroz tu sobu procirkuliralo i 10 osoba, ali nikad ih nije bilo toliko u sobi istovremeno, tj. sigurno nikad više od 7. Na pitanje suda pojašnjava da je ukupna površina sobe i sanitarnog čvora 21,00 m².

4.3. Svjedokinja Ružica Sito, liječnica u Zatvoru u Zagrebu, navodi da se ne bi sjetila tužitelja kada bi ga srela na ulici, ali joj je njegovo ime poznato iz zdravstvenog kartona. Na pitanje punomoćnika tužitelja da li joj se kada tužitelj obratio kao liječnici odgovara potvrdno tj. vidljivo je iz njegovog zdravstvenog kartona koji se vodi kod Zatvora u Zagrebu, a obzirom da je u Zatvoru više liječnika. Na daljnje pitanje da li ima saznanje o tome da bi tužitelj, dok je bio u zatvoru, imao problema s prostatom, odgovara da je pogledala zdravstveni karton i utvrdila da je konstatirano peckanje kod mokrenja, ali je isto tako bilo upisano da se radi o terapiji po partneru pa je zato konstatiran nadležni liječnik tužitelja, liječnik opće medicine koji je pročitao o kojoj se terapiji radi i tužitelju je propisana navedena terapija tj. dobio je lijek koji je propisan od tog liječnika. Na daljnje pitanje da li joj je poznato koliko je dugo tužitelj trebao čekati na zatraženi pregled liječnika, odgovara da ne znam konkretno, ali je uobičajeno jednom tjedno redovan pregled svih zatvorenika npr. ponedjeljkom je V i II, utorkom VI i IX odjel i Vukomerec itd. svih 10 odjela. Nadalje, na pitanje da li joj je poznato da bi tužitelj imao nekakvih zdravstvenih problema, odgovara da je imao problema s hemoroidima te su tražili od liječnika opće medicine za ovaj problem s mokrenjem

crvenu uputnicu za kontrolni bris, ali liječnica opće medicine to nije željela dati. Za probleme s mokrenjem pio je antibiotike 7 dana, a za hemoroid je koristio kremu i čepiće. Liječnička pomoć od strane zatvorenika se zatraži tako da zatvorenik napiše na papirić koju ima potrebu za kakvim liječenjem i to se predaje na zatvorskom odjelu dan unaprijed, a onda idući dan taj papirić dođe kod zatvorskih liječnika jer sestre po tim papirićima već istu večer izvade kartone ili ujutro pa onda liječnik ima pred sobom karton i papirić kakva se medicinska usluga traži. Potom se poziva i pregledava pacijent te ukoliko se radi o hitnosti upućuje se u zatvorsku bolnicu, a ako ne pokriva zatvorska bolnica, onda se upućuje vanjskim bolnicama i to na uputnice koju jedino u takvim slučajevima Zatvor može izdati jer nije u sistemu HZZO. Ukoliko zatvorenik traži ili mu je potrebna neka druga vrst specijalističkog pregleda, tada se mora tzv. crvenu uputnicu zatražiti od njegovog liječnika opće medicine. U ovom konkretnom slučaju liječnica opće medicine nije dala uputnicu za kontrolni bris tj. nakon završene terapije. Na pitanje punomoćnika tužitelja da li je problem sa prostatom problem koji zahtjeva nekakav hitni angažman, odgovara da u kartonu nije bio evidentiran problem sa prostatom, već je bila indicirana terapija po partneru što znači da je kod partnerice dokazana npr. prisutnost bakterije pa se onda moraju liječiti partneri zajedno. Na pitanje tužitelja da li joj je poznato da dnevno po 30-60 zatvorenika napiše ceduljicu kojom traži liječničku intervenciju, a da šef odjela zatvora odluči tko će ići kod liječnika idući dan, odgovara da joj to nije poznato. Na pitanje punomoćnika tužitelja odgovara da joj je poznato da je tužitelj dolazio u ordinaciju i 2014. i 2015. god. te se ne može točno sjetiti u kojem vremenskom periodu te točno kada je dolazio tijekom 2014. god. Pojašnjava da se sjeća ono što sam radila ja kao liječnik, a tamo ima više liječnika. Sjeća se da sam kao liječnik zvala liječnicu vezano uz ovu terapiju po partneru, a isto tako se sjeća da sam zvala liječnicu opće prakse za lijek Metazol, upravo za ovu terapiju. Što s tiče problema s prostatom, ne sjeća se, ali dozvoljava da je tada radio netko od liječnika. Na pitanje suda da li joj se tužitelj nekad žalio da je u sobi rasvjeta loša te da ima radi toga problema s vidom, odgovara da se toga ne sjeća. Ne sjeća se da bi se tužitelj žalio da bi mu za vrijeme šetnje bio uskraćen pristup pitkoj vodi i WC. Ne sjeća se da bi se tužitelj žalio i tražio medicinsku uslugu radi visokih temperatura tijekom ljeta, odnosno pothlađivanja tijekom zime. Tužitelj nije tražio liječničku kao ovisnik o pušenju, a da bi mu bilo omogućeno pušenje u nepušačkoj sobi, niti s eje žalio ili tražio liječničku pomoć radi higijenskih uvjeta u sobi.

4.4. Svjedok Goran Umičević, navodi da je bio u sobi 97 Odjela dijagnostike Zatvora u Bjelovaru bio od 8. mjeseca 2014. do 4.4.2015. god. Na pitanje suda da li je bio u Odjelu za dijagnostiku u vremenskom periodu od 14.2.2014. do 10.3.2014. zajedno sa tužiteljem, odgovara da u tom vremenskom periodu nije bio.

4.5. Tužitelj Tomislav-Anton Zubak navodi da je bio u istražnom zatvoru u Zagrebu od 12.08.2013.g. do 14.02.2014.g., a nakon toga je bio od 14.02.2014.g. do 10.03.2014.g. u Zatvoru u Zagrebu u odjelu dijagnostike. Od 10.03.2014.g. do 19.03.2014.g. bio je u Zatvoru u Zagrebu u prijemnom odjelu izdržavanja. Od 19.03.2014.g. do 24.07.2014.g. prebačen je na izdržavanje kazne u Zatvoru u Zagrebu. Od 24.07.2014.g. do početka veljače 2015.g. prebačen je u Zatvor u Bjelovaru na izdržavanju kazne. Od početka veljače 2015.g. do 12.08.2015.g. prebačen je u Zatvor u Zagrebu na izdržavanje kazne te je pušten 12.08.2015.g. na slobodu. Odmah kad je bio lišen slobode te za sve vrijeme mog boravka u zatvorima, žalio se je sucu istrage na uvjete smještaja više puta, kao i upravitelju zatvora. Svaki puta je dobio pismeni odgovor, a na neke pritužbe nije dobio. Svaki puta mu je odgovoreno da se uvjetima u tim institucijama ne krše njegova prava, ali su znali nešto promijeniti u praksi npr. na šetnici su bile trule daske na klupama pune izmeta, a koje

su onda ipak nakon pritužbe promijenjene te se prije promjene na njima nije moglo sjediti, isto tako za vrijeme kada je određena šetnja u trajanju od dva sata nije imao pristup vodi i wc-u. No ukoliko bi ipak morao na wc tada više nije mogao ići u šetnju. Isto tako je prigovarao upravitelju za vodu pa je on pismeno odobrio da se smije ponijeti na šetnju plastična boca od pola litre vode. To nikako nije dovoljno u ljetnim mjesecima ukoliko se boravi dva sata na vrućini. Isto tako im je bilo zajamčeno pravo na dnevni boravak, ali to pravo nisu imali, već je boravio 22 sata u sobi gdje je bilo 7 kreveta i osoba i otvoreni wc, ali i tv pa je obrazloženo da ukoliko imamo TV, zbog prenapučenosti se ne može ići u dnevnu sobu koje nije niti bilo. U odnosu na obroke navodi da se je hrana posluživala u sobi gdje je stol za 4 osobe tako da su bar trojica morala jesti na krevetu jer nije bilo mjesta za stolom, a netko je mogao istovremeno vršiti nuždu. Pojašnjava da je tražio sudsku zaštitu od suca izvršenja tj. zaštitu prava u smislu poštivanja broja kvadrata u ćeliji te je upravo to tražio jer ih je sedmero bilo u prostoriji od 21 m² sa wc-om, a prema pravilima imao je pravo na 4 m² što je minimalno i 10 m³ zraka po osobi. U sobi je loša rasvjeta i slabo svjetlo kroz prozor te je po zimi izrazito hladno, nikad preko 12-13 stupnjeva, a ljeti izrazito vruće, po 40 stupnjeva jer sunce cijeli dan tuče i nema izolacije, već je samo beton. U odnosu na hranu obroci nikad nisu bili standardizirani tj. da bi se dobilo po količini hrane koliko je propisano u normativima u odnosu na 3000 kalorija koliko je određeno, već se jednom dobilo više, drugi put manje. Kvaliteta hrane je bila loša. Za vrijeme istrage možete si naručiti hranu iz zatvorskog restorana, ali za vrijeme izdržavanja kazne isključivo se jede zatvorska hrana koja je nekvalitetna, neukusna i iste je premalo tako da sam ostajao gladan. Nakon izlaska iz zatvora i u zatvoru imao je zdravstvenih problema. Naime, tamo je imao upalu prostate, a zatvorska liječnica mu nije željela dati uputnicu za specijalistu, niti ga liječiti odgovarajuće, od kuće mu nisu mogli donijeti uputnicu pa je zato trpio strašne bolove i to oko 2 mjeseca, kod svakog mokrenja. Radi te uputnice je čak štrajkao glađu mjesec dana, ali se ništa nije promijenilo i ta upala je nekako nakon dva mjeseca prošla sama od sebe. U Zatvoru u Bjelovaru je 40 dana štrajkao glađu zbog zatvorskih uvjeta, ali se ništa nije popravilo. Za to vrijeme nitko ga nije izvagao, niti mu mjerio tlak, što su bili dužni već su ga samo u Bjelovaru 40-ti dan pitali da li mu je dobro. Na pitanje punomoćnice kako je bilo s tuširanjem, odgovara da su imali pravo na tuširanje jednom tjedno i to samo nakon sportskih aktivnosti, za oko pet sati, iako je u podnescima zatvora napisano da su se imali pravo tuširati svaki dan. Pojašnjavam da sam se prao na način da bi stao u wc-u na čučavac i polijevao se s laborom. Odgovaram da zatvorenici sami čiste sobe, ali se dobivalo premalo sredstava za čišćenje npr. 1 wc sanitar za mjesec dana tako da je wc smrdio. Pučka pravobraniteljica koja je došla u Zatvor u Bjelovar na njegovu pritužbu utvrdila da je hrana neprilagođena vegetarijancima, što je tada bio; nutritivna vrijednost ne odgovara propisanoj jer da je pretežiti dio kruh dok nema drugih odgovarajućih sastojaka. Što se tiče soba u Bjelovaru, radi se o objektu starom oko 180 godina, zidovi su vlažni i s njih je otpadala žbuka tako da se krevet morao odvojiti od zida da žbuka ne pada po krevetu, strašna je vlaga. Navodi da je u Bjelovaru postojao dnevni boravak sat i pol gdje su svi ostali zatvorenici mogli ići na jedan i pol sat i igrati šah ili slično, dok je jedino i isključivo njemu to bilo zabranjeno iz tzv. sigurnosnih razloga. Tražio je objašnjenje radi čega ne smije te je čak podnio kaznenu prijavu upravo za taj dio kao i za okolnost što su snimali njegove razgovore sa odvjetnikom kada gaje posjećivao, kao i razgovore s obitelji, ali je kaznena prijava odbačena koju je podnio za neovlašteno snimanje. No zatvorski policajci slušali su razgovore sa odvjetnikom i familijom te su čak komentirali i smijali se. Naime, jedan zatvorenik koji je bio dobar s čuvarom saznao je da upravitelj zatvora preslušava sve razgovore jer je znao zatvorenike pitati zašto

su s nekim razgovarali. Na pitanje suda odgovara da je imao zdravstvenih tegoba nakon što je izašao iz zatvora te sam bio kod liječnika opće prakse i zubara gdje sam se zbog toga liječio.

4.6. Dopunski saslušan, tužitelj na pitanje suda odgovara da su u dokumentaciji koju su dostavili Zatvor u Bjelovaru i Zatvor u Zagrebu, a koja se odnosi na površine prostorija, točno naznačene površine. Npr. u Zagrebu sve sobe imaju 21m², ali je u to uračunata površina wc-a koji je poluotvoren, bez ventilacije. Kada je bio i dijagnostici tamo ih je sobi bilo po osam, a u Bjelovaru je bio kratko u sobi od 20m² gdje ih je bilo šestero; s odvojenim wc-om. Osim toga je bio u Bjelovaru u malim sobama gdje je otvoren wc. Osim kreveta gdje je spavao za kretanje po sobi imao je 3-4m², a pod uvjetom da su svi drugi na krevetima. Ponovno opisuje da je u Remetincu zahod uz sobu, nema uopće ugrađena vrata, već tzv. "kaubojska" vrata tj ne do stropa, već visine do 170cm maksimalno. Ventilacije uopće nema, wc je čučavac, a kad je netko bio na wc-u morali su se otvoriti svi prozori zbog smrada. Jedina razlika je u tome što je u Bjelovaru bila školjka, a što je opet ne higijenski zbog uvjeta čišćenja. Dodaje da u Bjelovaru nije bilo tople vode. Nadalje odgovara da su se obroci dobivali i jeli su u sobama svi zajedno neposredno uz taj poluotvoreni wc. Isto je bilo i u Bjelovaru i u Zagrebu, kao i u dijagnostici. Problem je i sjedećih mjesta jer se je moglo sjesti za stol maksimalno pet osoba, dok su ostali morali sjediti na krevetu i jesti obrok. Na pitanje pun. tuženika odgovara da je bio zatvoren 22 sata te je imao mogućnost samo dva sata dnevno šetnje po dvorištu. Odgovaram da su imali radijator za grijanje, ali je stalno bilo hladno jer su se morali otvarati prozore kad netko ide na wc. Hlađenja nije bilo, ljeti je bilo strašno vruće te je bila mogućnost kupnje ventilatora u kantini, tko je imao novaca. Ona osobno nije kupio ventilator. Dodao je da po čl. 74. st. 2. Zakona o izvršenju kaznenih sankcija u vrijeme kada je bio u zatvoru, zatvorenik ima pravo boraviti u dnevnom boravku. To njemu i nije bilo omogućeno pa kada je u vezi navedenog pisao prigovor, upravitelj mu je odgovarao da u sobi postoji TV te da je to isto kao da su u dnevnom boravku. Odgovara da u Zagrebu uopće nema dnevnog boravka. U Bjelovaru je bio dnevni boravak u Sali za posjete, ali su njemu zabranili odlazak u dnevni boravak jer je previše pisao prigovore te iz razloga što je i drugima pomagao pisati prigovore. Dodaje da je povodom njegovog prigovora, došla javna pravobraniteljica bez da se je najavila zatvoru i to u Bjelovaru. Nakon njezinog posjeta dobio je bolje obroke hrane kao vegetarijanac, dok se drugo nije promijenilo.

4.7. Iz dopisa Uprave za zatvorski sustav proizlazi da je tužitelj bio smješten u Centru za dijagnostiku u Zagrebu u sobi s pet ili šest zatvorenika koja je površine 21,10 m², volumena 49,80 m³, sanitarni čvor je odvojen od sobe, zid visine 180cm, soba ima 4 prozora površine 3,20m, svi prozori se mogu otvoriti radi prozračivanja, u sobi je stol i dvije klupe. Soba nije klimatizirana, zagrijava se centralnim grijanjem s automatikom, rasvjeta je omogućena od 7,00 do 23,00 sati. Tuširanje je omogućeno 2 puta tjedno po potrebi i češće, a u zatvorskim sobama je stalno dostupna topla i hladna voda što omogućava dodatno održavanje osobne higijene te im je osiguran toaletni pribor i sredstva za održavanje higijene. Zatvorenici dobivaju 3 obroka dnevno čija je kalorijska vrijednost najmanje 3000 kcal. Hranu prije podjele obroka kušaju ovlašteni službenici, jelovnik sastavljaju voditelj prehrane, liječnik i izabrani zatvorenik, a nadzire liječnik. Zatvorenici obroke konzumiraju u sobama jer nema blagovaone. Boravak na svježem zraku predviđen je najmanje 2 sata dnevno. Posteljina se pere svakih 15 dana. Zatvorenicima su omogućene posjete članova obitelji dva puta mjesečno i blagdanom u trajanju najmanje 60 minuta. Imaju pravo na jedno telefoniranje 1 tjedno, primiti paket 1 mjesečno te neograničeno dopisivanje i to zatvorenici. Svakodnevno im je omogućen odlazak kod zatvorskog liječnika. Sredstva za čišćenje se daju

zatvorenicima koji čiste sobe. Službenici pravosudne policije se nalaze u neposrednoj blizini zatvoreničkih soba i odazivaju se na poziv. Za vrijeme dijagnostičke obrade zbog niza postupaka i razgovora, zatvorenici nisu radno angažirani. Na raspolaganju im je knjižnica, dnevni tisak, praćenje tv programa te zadovoljavanje vjerskih potreba 2 puta mjesečno, a jednom tjedno po 1 sat bavljenje sportskim aktivnostima. Naglašava se da tuženik nije podnosio pismene primjedbe na uvjete smještaja.

4.8. Iz dopisa Uprave za zatvorski sustav Zatvora u Bjelovaru proizlazi da je tužitelj bio u toj ustanovi od 12.08.2013. do 12.08.2015. Opisuju se smještajni uvjeti, zatvoreničke sobe, obroci te šetnja na otvorenom, grijanje te se sumarno zaključuje da je u toj Ustanovi tužitelj ostvarivao 5,42m² i 20,98 m³ prostora, da je neprekidno imao sanitarni čvor i dostupnu toplu i hladnu vodu, tuširanje određeno pravilnikom, higijenske potrepštine, rublje, odjeća, obuća i posteljina. Navodi se da je u više navrata slao pismene pritužbe upravitelju, sucu za izvršenja i pučkoj braniteljici u kojem se žalio na smještaj njega kao nepušača u sobu sa pušačima, dok u zahtjevu za mirno rješenje spora stoje kontradiktorni navodi. Pravilnikom je propisano da će se isti smjestiti odvojeno prema mogućnostima kaznionice pa da stoga nije povrijeđeno njegovo pravo. U odnosu na pritužbe za obroke ističe se da tužitelj prilikom zaprimanja nije naveo da je vegetarijanac, već kasnije pritužbom sucu izvršenja to navodi te da ne jede tikvice i patlidžane jer da je alergičan, a iz izvještaja zatvorske kuharice proizlazi da povremeno naručuje i riblje obroke te mesne proizvode iz kantine te iz pisama proizlazi da nije vegetarijanac i redovito konzumira meso. Naglašava se da su zatvorski jelovnici napravljeni na temelju Jedinственog normativa namirnica, u konzultaciji sa nutricionistom. Nije bio radno angažiran te je dobivao 3000 kcal kroz tri obroka dnevno. Redovito se obavljao nadzor nad kvalitetom prehrane. Trošak liječenja svih zatvorenika pa i tužitelja obavlja liječnik koji dolazi u zatvor 2 puta tjedno, a pregledi se obavljaju u zatvorskoj ambulanti, dok se zatvorenici prijavljuju za pregled pismeno večer ranije. Prilikom zaprimanja utvrđeno je da je tužitelj zdrav te se nije niti jednom prijavio da ima zdravstveni problem, osim što je evidentirano da štrajka glađu, tj. odbijao je uzimati zatvorsku hranu, ali je u kantini naručivao razne namirnice te je odbijao vaganje. Također je u drugom slučaju rekao da štrajka glađu, odbio odlazak na pregled i o tome napisao izjavu, a bio je upoznat s posljedicama na zdravlje. Navodi se da je točno da zbog adaptacije Bibliobus nije dolazio tijekom ljeta, ali su zatvorenici mogli posuđivati knjige iz zatvorske biblioteke. Tužitelj nije želio pohađati program vezan uz alkoholologiju. Za vrijeme boravka tužitelj je podnio ukupno 23 pisane pritužbe te je s istim obavljeno 14 razgovora, a u 2 slučaja kada se obratio Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav utvrđeno je da su pritužbe neutemeljene. Također se žalio pučkoj pravobraniteljici koja je upozorila ustanovu da pojedini obroci ne zadovoljavaju propisanu energetska vrijednost zbog povećane količine kruha te im je dana preporuka za poboljšanje obroka te prijedlog za poduzimanje odgovarajućih mjera zaštite od pasivnog pušenja. Sve ostale navode pravobraniteljica je smatrala neutemeljenim.

5. Sud je proveo dokaze koje su stranke predložile. Pri tom se naglašava da sud nije mogao pribaviti podatke od Uprave za zatvorski sustav drugačije (detajnije) od onih koji su u spis već dostavljeni jer je notorno da su tijekom postupka dostavljeni svi raspoloživi podaci te isu iskazivali zaposlenici, a nakon proteka toliko puno godina koliko traje ovaj postupak; detaljniji podaci se više ne i mogli pribaviti personalnim dokazima.

6.1. Temeljem tako provedenog dokaznog postupka, brižljivom savjesnom ocjenom svakog dokaza zasebno iz svih dokaza zajedno, u smislu čl. 8. ZPP kao i na

temelju rezultata cjelokupnog postupka, sud je uz primjenu pravila o teretu dokazivanja iz čl. 221. a za ZPP odlučio da je tužbeni zahtjev tužitelja, a u vezi kojega je ustavni sud ukinuo presudu, djelomično osnovan.

6.2. Ocjenjujući provedene dokaze sud je dokaznu snagu istih, cijenio dovodeći ih u međusobnu vezu te uz odlučne činjenice koji je tužitelj, s obzirom na osnovu tužbe, bio dužan dokazati jer o njima ovisi odluka o osnovanosti tužbenog zahtjeva. Pri donošenju odluke sud je u cijelosti poklonio vjeru svim izvedenim dokazima koji se međusobno podudaraju i daju jedinstvenu sliku o tužbenom zahtjevu, a u odnosu na uvjete u zatvorskim sobama, sud je jedino mogao povjerovati iskazu tužitelja, koji se djelomično podudara s iskazom upravitelja Zatvora u Zagrebu.

7.1. Među strankama nije sporno da je tužitelj bio u utuženom periodu u Zatvoru u Zagrebu i to najprije u istražnom zatvoru, potom na odjelu dijagnostike, prijamnom odjelu izdržavanja te na izdržavanju u zatvoru, a potom i u zatvoru u Bjelovaru i to u utuženom periodu, a osobito da je bio u istražnom zatvoru u Zagrebu od 12.08.2013.g. do 14.02.2014.g., a nakon toga je bio od 14.02.2014.g. do 10.03.2014.g. u Zatvoru u Zagrebu u odjelu dijagnostike.

7.2. Nadalje je sud uzeo u obzir odluke Ustavnog suda Rh, u skladu odredbama Konvencije, a kojim je potvrđen je standard od 3 m² površine po zatvoreniku u prostoriji u kojoj boravi više zatvorenika; da se površina prostorije koja je manja od 3 m² po zatvoreniku smatra se nedostatkom osobnog prostora koja ima za posljedicu čvrstu pretpostavku povrede članka 3. Konvencije. Nadalje, oborivost čvrste pretpostavke povrede članka 3. Konvencije moguća je uz kumulativno ispunjenje sljedećih čimbenika:

- smanjenja potrebnog minimalnog osobnog prostora od 3 m² su kratka, povremena i minimalna;
- takva smanjenja su popraćena dovoljnom slobodom kretanja izvan sobe i prikladnim aktivnostima izvan sobe;
- podnositelj zahtjeva smješten je u ustanovi koja se, općenito gledano, smatra primjerenom ustanovom za lišenje slobode i ne postoje drugi otegotni aspekti uvjeta njegovog boravka u zatvoru;
- u slučajevima u kojima se radi o zatvorskoj sobi 3 - 4 m² osobnog prostora po zatvoreniku - prostorni čimbenik snažno utječe na ocjenu prikladnosti uvjeta boravka u zatvoru. U takvim će se slučajevima povreda članka 3. Konvencije utvrditi samo ako je prostorni čimbenik povezan s drugim aspektima neodgovarajućih fizičkih uvjeta boravka u zatvoru koji se, posebice, odnose na pristup vježbama na otvorenom, prirodnom svjetlu i zraku, dostupnost ventilacije, prikladnost sobne temperature, mogućnost privatnog korištenja nužnika, te usklađenost s osnovnim zdravstvenim i higijenskim zahtjevima. Za ocjenu prikladnosti uvjeta boravka u zatvoru u slučajevima u kojima se radi o zatvorskoj prostoriji s više od 4 m² osobnog prostora u kojem boravi više zatvorenika, a pitanje osobnog prostora se ne ističe, ostali aspekti fizičkih uvjeta u zatvoru se ispituju, kao i drugi aspekti uvjeta u zatvorskim ustanovama, pored pitanja prenapučenosti, mogu biti bitni za procjenu sukladnosti s člancima 23. i 25. Ustava i člankom 3. Konvencije. Čimbenici koji se ocjenjuju mogu biti pristup vježbi na otvorenom, prirodno svjetlo ili zrak, dostupnost ventilacije, prikladnost grijanja, mogućnost privatne uporabe nužnika i sukladnost s osnovnim higijenskim zahtjevima (usp. s Aden Ahmed protiv Malte, br. 55352/18, S 88., presuda od 23. srpnja 2013., i Lonić protiv Hrvatske, navedeno, S 71.).

8. Sporno je dakle, da li je tuženik, kao okrivljenik, bio u zatvorskim prostorijama i koliko dugo, a koji ne odgovaraju standardima propisanim u odredbama članaka 23. stavka 1. i 25. stavka 1. Ustava te članka 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97 ., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02, 1/06. i 13/17 .; u daljnjem tekstu: Konvencija, a u smislu naprijed navedenih odluka Europskog suda za ljudska prava te odluka Ustavnog suda republike Hrvatske.

9.1. Temeljem provedenog ponovljenog dokaznog postupka nedvojbeno je utvrđeno da je doista tužitelj povremeno boravio u zatvorskim sobama u kojima je površina u m², odnosno u m³ bila manja od površine propisanom čl. 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda («Narodne novine – Međunarodni ugovori» broj 6/99. – pročišćeni tekst i 8/99. – ispravak, 14/02. i 1/06.; u daljnjem tekstu: Konvencija) – i to u Zatvoru u Zagrebu od 12. kolovoza 2013. do 14. veljače 2014. bio u istražnom zatvoru, nakon čega je od 14. veljače do 10. ožujka 2104. bio u odjelu dijagnostike, a gdje je sobu od 21m² dijelio ponekad sa 5-6 osoba. Navedeno proizlazi (datumi pojedinih odjela iz dopisa Uprave za zatvorski sustav među strankama je nesporno, sud u cijelosti poklanja vjeru iskazu tužitelja; tim više što svjedok – upravitelj zatvora u zagrebu navodi kako dopušta da je u pojedinim sobama bilo, kratko, ali i po desetak osoba. U konkretnom slučaju pri donošenju odluke o navedenom, kao i o tvrdnji o boravku u sobama prostorija oba zatvora, površine manje od propisane Konvencijom po jednom zatvoreniku; sud se je vodio Odlukama Ustavnog suda RH kojima je utvrđeno da se čl. 3 Konvencije odnosi na mučenje te nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, u konkretnom slučaju spomenuto odnosi na "neadekvatni smještaj". Naravno, sud je uzeo u obzir dugi vremenski period u kojem je tužitelj boravio u prostoru manjem od 3m² te okolnost da je imao mogućnost biti na svježem zraku svega 2 sata dnevno (tj. izvan navedene prostorije), nemogućnost pristupa vježbama na otvorenom, prirodnom svjetlu i zraku, već samo mogućnost šetnje po dvorištu. Osim navedenog, ističe se da uopće nije postojala dostupnost ventilaciji (osim sobnog prostora) te ne prikladnost sobne temperature jer je zimi bilo hladno, budući da se je prozor morao stalno otvarati zbog smrada iz zahoda, a ljeti iznimno vruće je sobe nemaju sistem hlađenja.. Osobito je sud uzeo u obzir okolnost kako su smješteni sanitarni čvorovi, neovisno o njihovoj površini tj. da uopće nisu fiksno, tj. vratima odvojeni od sobe u kojoj borave zatvorenici, već samo tzv. kaubojskim vratima (niska dvokrilna vrata koja se otvaraju u oba smjera) visine oko 170 c. Sud smatra da je spomenuto osobito ponižavajuće za svaku osobu, ukoliko joj je onemogućeno pravo na intimnost prilikom obavljanja fizioloških potreba. K tome treba naglasiti i dodatno okolnost; a to je da se pored takvog poluotvorenog sanitarnog čvora, koji zapravo prostorno sastavni dio sobe; konzumirali redovito obroci, a što sud smatra nehigijenskim i ponižavajućim za sve koji borave u opisanoj prostoriji.

9.2. Slijedom svega naprijed izloženog nedvojbeno je utvrđeno da u ovdje preciziranom periodu od 202 dana došlo do pretrpljene štete u vidu nanošenja duševne boli tj. povrede prava osobnosti, odnosno utvrđena ustavna povreda tj. nečovječno postupanje koje premašuje stupanj trpljenja ili poniženja koji je u takvim slučajevima tj. prilikom boravka u zatvoru; neizbježan.

9.3. Obzirom na navedeno, tužitelju je valjalo dosuditi pravičnu novčanu naknadu, a pri tom su uzeta u obzir i mjerila ustanovljena u praksi ESLJP-a koja se odnose na visinu naknade koju ESLJP smatra primjerenom u domaćem postupku (v. predmet ESLJP-a Cocchiarella protiv Italije cvl, br. 64886/01, SS 65. - 107. i S 139., presuda od 29. ožujka 2006.). Naime, iznosi naknada koje dosuđuju domaći sudovi

mogu biti niži od onih koje uobičajeno dosuđuje ESLJP, ali samo pod uvjetom da nisu nerazumni u usporedbi s naknadama koje je ESLJP dosudio u predmetima koji su se ticali sličnih situacija (v. predmet Cocchiarella, navedeno, S 105.) uzevši u obzir naprijed navedeno te utvrđenu okolnost da se je radilo o periodu od 6 mjeseci i dva dana istražnog zatvora te još 24 dana dijagnostike, dakle ukupno 206 dana tijekom kojih nije svakodnevno bilo pomanjkanja propisanog prostora, ali su bile druge utvrđene okolnosti; sud je za navedeno tužitelju dosudio novčanu naknadu u iznosu od 2.600,00 EUR.

9.4. Tužitelj je odbijen s preostalim zatraženim iznosom iz prvotno postavljenog tužbenog zahtjeva 4.036,58 EUR uz napomenu da mu nije dopuštena preinaka tj. povišenje kako je to naprijed opisano. Naime, osim okolnosti na koje se odnosi ova presuda; tužitelj je tražio naknadu nematerijalne štete za druge okolnosti i uvjete, a u vezi čega je već odbijen sa zahtjevom, a koja odluka je pravomoćan te ju ostavio na snazi svojom Odlukom i Ustavni sud RH.

9.5. Pored navedenoga ističe se da je tužitelj u međuvremenu podneskom od 20. travnja 2026. podnio zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku o kojem je odlučeno te je isti ožaljen pa se drugostupanjski postupak vodi na Vrhovnom sudu RH pod brojem Gžzp-528/2026.

10.1. Odluka o troškovima parničnog postupka temelji se na odredbama čl. 154. st. 4. ZPP i na odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (NN 138/2023, 107/2025 – dalje u tekstu OT).

10.2. Obzirom na izloženo, utvrđeno je da će svaka stranka snositi svoje troškove ovog postupka, budući da su troškovi srazmjerni uspjehu u sporu, uvažavajući okolnost da se je tuženik zastupao sam pred Ustavnim sudom i u ponovljenom postupku te stoga nisu nastali odvjetnički troškovi.

11. Slijedom naprijed izloženog odlučeno je kao u izreci.

U Ivanić-Gradu 8. listopada 2026.

Sudac:

Dokument je elektronički potpisan:
Jasna Grgurić

Vrijeme potpisivanja:
08-10-2026
14:14:50

DN: Jasna Grgurić
C=HR
O=OPĆINSKI SUD U VELIKOJ GORICI
2.5.4.97=#0C1156415448522D3332323834373339343739
OU=Signature
S=Grgurić
G=Jasna
CN=Jasna Grgurić

Uputa o pravnom lijeku: Protiv ove presude dopuštena je žalba županijskom sudu. Žalba se podnosi putem ovog suda, pisano u tri primjerka, u roku 15 dana od dana objave presude, odnosno od dana dostave prijepisa ove presude u slučaju neuredne obavijesti o ročištu na kojem se presuda objavljuje (čl. 335. ZPP).

Presuda nepravomoćna

1. Vidi upisnik Pn

2. DNA

- tužitelj Tomislav-Anton Zubak

- tuženik po zastupniku po zakonu ODO Velika Gorica

3. Sredi spis

4. Kal. 15 dana

Broj zapisa: **9-3088e-5bfea**

Kontrolni broj: **0f859-caee2-9c887**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=Jasna Grgurić, O=OPĆINSKI SUD U VELIKOJ GORICI, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Velikoj Gorici** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.